

## Utbildningsinspektion i Skebo skola

### UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

### Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

### Beskrivning av skolan/rektorsområdet

| Skebo skola   | Antal barn/elever/studerande |
|---------------|------------------------------|
| Grundskola    | 38                           |
| Förskoleklass | 8                            |

Skeboenheten tillhör distrikt Häverö - Väddö och innefattar förskoleklass, årskurs 1-6 i grundskolan, fritidshem, förskola samt familjedaghem. Fritidshem och förskola bedrivs i lokaler i anslutning till skolan. Inspektionen omfattar förskoleklassen och grundskolan. På skolan finns en lokalintegrerad särskolelev, för vilken rektorn för särskolan ansvarar. Särskolans verksamhet redovisas i separat rapport.

Skolans pedagogiska personal arbetar i ett arbetslag. Utbildningen bedrivs åldersintegrerat. Barn och elever är vid inspektionsbesöket fördelade på följande grupperingar: förskoleklassen och årskurs 1, årskurs 2-3 samt årskurs 4-6.

Enligt rektor finns 3,74 årsarbetare i grundskolan och i förskoleklassen enligt skolans totala resurstilldelning.

Flertalet elever har lång skolväg och åker skolskjuts.

Skolans huvudbyggnad är från 1920-talet. I anslutning till denna finns en fristående byggnad där slöjdsal och skolmatsal finns.

Skolan ingår i försök med undervisning utan timplan samt i kommunens försöksverksamhet med lokala styrelser med föräldramajoritet.

### Genomförandet av inspektionen i Skebo skola

Skolverket sände den 17 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Skebo skola har bestått av undervisningsråden Tommy Bucht och Mariette Denholt. Besök i Skebo skola genomfördes den 19 februari 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

#### Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Skebo skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Skebo skola genomfördes formella intervjuer med rektor, lärare, elever, elevråd och föräldrar. Besök i förskoleklassen och lektionsbesök genomfördes. Under besöket fördes också informella samtal med elever och personal.

Nämns inte förskoleklassen specifikt i rapporten gäller beskrivna förhållanden även denna verksamhet.

## Bedömning

### 1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Skebo skola känner eleverna till vad som menas med demokrati och anser att de till viss del lärt sig detta i skolan. Äldre elever ger uttryck för att skolan inte är en demokratisk arbetsplats utan tycker att lärarna bestämmer det mesta.

Eleverna uttrycker att det är roligt att gå till skolan. Inspektörernas intryck är att eleverna i allmänhet har lust att lära, särskilt de yngre barnen. Bland vissa av de äldre eleverna framkom dock att utbildningen ibland inte alltid upplevs som så meningsfull.

Inspektionen visar att eleverna i allmänhet uttrycker egna uppfattningar och vill påverka sitt skolarbete och verksamheten. I skolans kvalitetsredovisning för 2003 anges att resultatet inte är helt tillfredsställande när det gäller elevers möjlighet till inflytande i det pedagogiska arbetet och elevernas möjligheter till ökade befogenheter och ansvarstagande för sitt lärande och sin skolsituation. Inspektionen visar också att det är vanligt att lektionerna planeras och styrs av lärarna, särskilt i årskurs 4-6. Flertalet elever uttrycker att de sällan är delaktiga i undervisningens innehåll och arbetsformer. En del elever, främst de yngre, uppger att de har vissa valmöjligheter inom ramen för lärarens planering.

I Skebo skola finns formella samverkansorgan med eleverna i form av klassråd, elevråd och matråd. Två elevrepresentanter från elevrådet ingår även i den lokala styrelsen med föräldramajoritet. Samtliga intervjugrupper anser att de formella samverkansorganen fungerar bra.

Enligt samtliga intervjugrupper har situationen på Skebo skola tidigare varit turbulent med en stor omsättning av lärare. Ett av de prioriterade målen i skolans arbetsplan är att inget barn skall byta enhet på grund av kritik mot verksamheten. Målet är tillkommet på grund av att skolan tidigare brottades med svåra elevvårdsärenden, ett sämre klimat och flera elever bytte skola. Situationen har dock förändrats och skolan har idag ett bättre rykte. Rektor, personal och föräldrar beskriver att man arbetar aktivt och medvetet på skolan för att tillsammans med eleverna skapa trygghet och ett gott klimat.

I skolans kvalitetsredovisning uppges resultatet avseende trygg arbetsmiljö, arbetsro och reda samt respekt för andra människor och den gemensamma miljön vara bra. Trivselenkäter bland eleverna genomförs regelbundet och resultaten från enkäterna har varit goda. Vid besöket mötte inspektörerna öppna och glada elever, som var lätta att få kontakt med. Eleverna visar varandra hänsyn och hjälpsamhet. Eleverna uppger att de trivs och är trygga i skolan. Om något händer finns det alltid någon vuxen i skolan att vända sig till och skolan tar itu med situationen. Elevernas bild bekräftas av föräldrarna. Kränkande behandling är numera inte vanligt förekommande enligt de intervjuade grupperna. Inspektörerna har dock innan och i samband med besöket fått signaler om att kränkningar i enstaka fall förekommer mellan lärare och elev samt att skolan inte har vidtagit tillräckliga aktiva åtgärder när detta påtalats.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans resultat avseende normer och värden är acceptabelt. De formella samverkansorganen fungerar bra. Inspektörerna anser att det för skolan finns anledning att beakta och analysera de signaler om kränkande behandling som framkommit. Förbättringsområden är att ytterligare försöka förbättra resultatet avseende elevernas normer och värden och att stärka elevernas inflytande över sitt eget lärande.

## 2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Skebo skola ingår i försöksverksamhet med undervisning utan timplan. Lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna finns inte. Vid intervjuer med rektor och lärare framgår att alla lärare arbetar med de nationella kursplanerna och diskuterar hur målen ska kunna nås. Varken elever eller föräldrar har dock kännedom om de nationella målen för de olika ämnena. Rektor är medveten om att skolan har en angelägen uppgift att tydliggöra målen för utbildningen.

I Skebo skola finns ett system för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska och matematik genom diagnoser, nationella prov och individuella utvecklingsplaner (IUP). Skolan har även ett väl utvecklat system för dokumentation och kontroll av elevernas läsutveckling i det s.k. läsutvecklingsschemat (LUS)<sup>1</sup>. En samlad bild över kunskapsresultaten i övriga ämnen saknas dock på skolan.

Resultaten för pojkarna i de nationella ämnesproven år 2003 för årskurs 5 visar att 20 procent uppnådde målen i svenska, 40 procent i matematik och 20 procent i engelska. Resultatet för flickorna visar 0 procent i samtliga ämnen. Det bör dock anmärkas att antalet elever är lågt. Skolan har analyserat och vidtagit

---

<sup>1</sup> LUS är ett kvalitativt bedömningsinstrument där individens läsförmåga relateras till en utvecklingspsykologisk beskrivning av läsutvecklingen och används från förskoleklassen upp till årskurs 9.

åtgärder för att komma till rätta med de låga resultaten. Särskilda insatser har även satts in tidigare för att ge fler elever bättre förutsättningar att nå målen. De elever som är i behov av särskilt stöd erhåller detta.

Enligt redovisning från rektor visar skolans sammanställning av de nationella ämnesproven år 2004 förbättrade resultat för elever i årskurs 5.

Varje elev har en utvecklingsplan som uppdateras vid utvecklingssamtalen. Vid samtalen diskuteras elevernas resultat och utveckling, både kunskapsmässigt och socialt. Intervjuade föräldrar är nöjda med barnens kunskapsutveckling i årskurs 1-3.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att när det gäller resultaten av de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik i Skebo skola inte är acceptabla. Resultaten är mycket låga och indikerar ett tydligt förbättringsområde som det är angeläget att skolan arbetar vidare med. Sammantaget är dock skolans resultat inom området kunskaper acceptabelt. Inspektörerna bedömer att det på skolan finns rutiner och bedrivs ett strukturerat arbete avseende elever i behov av särskilt stöd, vilket torde ge förutsättningar för ökad måluppfyllelse.

Skolverkets utbildningsinspektörer kan inte uttala sig om resultatet i övriga ämnen då det på skolan saknas systematisk dokumentation av elevernas kunskapsutveckling, vilket är något som skolan bör förbättra.

När det gäller elevernas kunskaper om målen för utbildningen visar inspektionen att det finns ett förbättringsområde att öka elevernas kunskaper om målen.

### 3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Skebo skola hålls klassråd, elevråd och matråd regelbundet. Dessutom har eleverna representation i den lokala styrelsen, vilket de ser som viktigt. Elevrådet har en stående punkt på styrelsens agenda. Eleverna upplever att de har möjlighet att driva frågor och påverka.

Forum för föräldrars samverkan och delaktighet finns genom föräldraföreningen och den lokala styrelsen, vilka uppges fungera enligt rektor och föräldrar. Från både skolan och föräldraföreningen uttalas dock en önskan om ett större engagemang från föräldrar i allmänhet när det gäller barnens skolgång.

På skolan hålls vidare föräldramöten och utvecklingssamtal. Veckobrev skickas hem till föräldrar med barn i förskoleklass och årskurserna 1-3, vilket föräldrarna är mycket nöjda med. Föräldrar till elever i årskurs 4-6 har tidigare erhållit

detta och saknar en löpande information. Intervjuade föräldrar är i övrigt nöjda med skolans samverkan med hemmen.

Som beskrivits under avsnittet Normer och värden är elevernas inflytande över det egna lärandet generellt sett lågt. Enligt flertalet elever är undervisningen lärarstyrd och möjligheterna till att påverka undervisningens innehåll är små. Den vanligaste formen av inflytande är att eleven har möjlighet att välja bland vissa arbetsuppgifter inom ett arbetsschema som utformats av läraren.

I Skebo skola finns gemensamma trivselregler. Elever och föräldrar har varit delaktiga vid framtagandet av reglerna, dels genom diskussion i klassråden, dels genom att dessa skickats hem för synpunkter.

Skolan har ett system med rastvakter som enligt lärare och rektor fungerar. Flera elever och föräldrar framför dock vid inspektionsbesöket synpunkter på att detta inte fungerar tillfredsställande på grund av att det ibland saknas vuxna ute på rasterna. Enligt några elever händer det även att elever blir hänvisade till sina respektive klasslärare när de påkallar hjälp från rastvakten.

Situationen vid Skebo skola har tidigare varit turbulent med stökig miljö och många lärarbyten för eleverna. För att skapa en bättre arbetsmiljö och ett bättre klimat på skolan har man därför intensifierat arbetet med normer och värden med eleverna

Vid Skebo skola förs samtal om etik och moral tillsammans med eleverna och i synnerhet med elever i årskurs 4-6. Samtalen hålls främst när behov uppstår. På skolan finns en "killgrupp" som en manlig slöjdlärare träffar regelbundet. Varje fredag samlas hela skolan i en s.k. Storsamling, varvid elever uppträder eller redovisar sina arbeten och man går tillsammans igenom vad som hänt under veckan.

I förskoleklassen och årskurs 1-3 bedrivs ett förebyggande arbete varje vecka genom Mombus. Mombus syftar till man skall bry sig om och respektera varandra, vara en god kamrat samt vara rädd om sina kamrater. För de äldre eleverna finns kamratstödjare, som elevrådet har fått utse. Alla intervjuade grupper upplevde Mombus och kamratstödjarverksamheten som mycket positivt.

I Skebo skola finns en "handlingsplan mot kränkande behandling" som har framtagits under medverkan av skolans personal och den lokala styrelsen. Revidering görs årligen. Handlingsplanen innehåller en definition av kränkande behandling samt beskriver förebyggande åtgärder, åtgärder och uppföljning. Den omfattar dock inte förhållanden där vuxna kränker elever. Intervjuade föräldrar och flertalet elever känner till handlingsplanen. Eleverna vet hur man ska handla om bråk inträffar eller om någon blir retad. Samtliga intervjuade uppger att man på skolan snabbt tar itu med konfliktsituationer och vidtar åtgärder. Under inspektionen har dock framkommit vissa synpunkter om arbetet mot kränkande behandling från några föräldrar. Detta framgår under område Normer och värden.

Vid inspektionen framkommer att någon samverkan med arbetslivet inte förekommer. Eleverna uttrycker dock önskemål om detta. Rektor uppger att det geografiska läget för skolan försvårar en sådan samverkan.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans arbete inom området arbetsmiljö och delaktighet är acceptabelt, men bör förbättras. Arbetet mot krän-

kande behandling är bra, men handlingsprogrammet bör även omfatta kränkning mellan vuxen och elev. Inspektörerna bedömer att skolan behöver diskutera och samordna arbetet med att utveckla formerna för elevernas delaktighet så att inflytande och ansvarstagande ökar. Vidare bör skolans samverkan med arbetslivet förbättras. Det finns även anledning att utvärdera rastvaktsystemet mot bakgrund av framförda synpunkter.

#### 4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Enligt inspektörerna bedrivs verksamheten för barnen i förskoleklass utifrån personalens kunskap om de enskilda barnen och deras behov. Några förmiddagar per vecka bedrivs en verksamhet som kallas "Lek och lär", vilket är ett väl fungerande samarbete mellan förskolans äldre barn och skolans förskoleklass och årskurs 1.

Inspektionen har visat att arbetsformerna varierar beroende på ämne och lärare. De äldre eleverna arbetar främst självständigt och ibland parvis. Grupparbeten sker förhållandevis sällan. Skolan har dock påbörjat ett arbete med ämnesövergripande teman och eleverna gav exempel på att de ibland får ta sig an större uppgifter i form av temaarbeten. Enligt rektor avser man att utveckla detta arbetssätt, vilket kommer att främja variationen för eleverna.

Skebo skola omfattas av kommunens satsning på att stimulera läsandet, vilket visar sig i att läsning är en viktig del i skolarbetet. Det finns planerade lästimmar och läsgrupper, både sagoläsning och läsläxa. Fadderläsning, som även är en del i värdegrundsarbetet, sker varje vecka, varvid äldre och yngre elever parvis läser sina läxor för varandra.

Enligt rektor och personal har skolan börjat använda sig av individuella utvecklingsplaner, IUP, som följs upp. Lärarna utvärderar undervisningen på olika sätt. Generellt är det vanligt förekommande att lärarna bestämmer vad eleverna skall arbeta med och elevernas inflytande sker inom ramen för denna planering. Vid inspektionen har framkommit enstaka exempel i enskilda ämnen där eleverna får delta i planeringen och utvärdering, bl.a. i sina veckoplaneringar och vid teman. Utvärderingar sker dock främst utifrån frågeställningar om hur arbetet har gått mer än vad eleverna har lärt sig. Det saknas bearbetningar av de nationella målen i kursplanerna och lärarna arbetar utifrån de nationella målen. Eleverna känner dock inte till målen. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på att elever som saknar kännedom om vilka kunskaper som eftersträvas enligt kursplanerna har små möjligheter att medverka i planerandet av arbetssätt och innehåll så som läroplanen föreskriver.

När det gäller utvecklingssamtalen är intervjuade föräldrar nöjda med dessa samtal i årskurs 1-3. Föräldrarna är dock mindre nöjda med utvecklingssamtalen i årskurs 4-6 då samtalen enligt deras uppfattning främst rör ämnena svenska, matematik och engelska.

Enligt rektor och lärare diskuteras och organiseras verksamheterna utifrån elevernas behov. Detta är anledningen till innevarande läsårs organisation. I Skebo skola leds elevvårdsarbetet av rektor, som träffar arbetslaget regelbundet i detta syfte. Skolan får stöd med handledning och utredningar från det centrala resursteamet.

Inspektionen har visat att det finns ett stort antal elever som är i behov av särskilt stöd både kunskapsmässigt och socialt. Enligt lärare och rektor pågår ett arbete för att utveckla bättre rutiner i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. På grund av de låga resultaten i de nationella ämnesproven har skolan fokuserat särskilda insatser för att ge berörda elever bättre förutsättningar att nå målen. Skolan har även fokuserat insatser för de elever som under vårterminen genomfört nationella proven. Vid inspektionen har framkommit att det är osäkert huruvida de elever som är i behov av särskilt stöd får stöd i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Inspektörerna vill framhålla att det är av största vikt att se över detta så att alla berörda elever får det särskilda stöd de har rätt till. Åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd. Detta görs i samverkan med förälder och elev. Vid inspektionsbesöket framkommer dock att åtgärdsprogram saknas för ett antal elever, vilket inte är acceptabelt.

Flertalet av skolans elever åker skolskjuts, vilket i hög grad påverkar skolans schemaläggning.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans arbete inom området pedagogisk verksamhet och undervisning är bra i vissa delar. Det gäller undervisningen i de lägre åldrarna, läsprojektet som omfattar hela skolan samt de särskilda insatser som görs för att komma till rätta med de låga resultaten i de nationella ämnesproven. Ett förbättringsområde är dock att göra eleverna mer delaktiga i utvärderingen av det egna lärandet.

Det är inte acceptabelt att åtgärdsprogram saknas för elever i behov av särskilt stöd. Skolan bör vidare analysera hur stödet i andra ämnen än svenska, matematik och engelska bör ske. Skolan bör även utvärdera synpunkterna avseende utvecklingssamtalen för de äldre eleverna.

## 5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Skebo skola leds av en rektor. Rektor innehar även sedan 1 januari 2004 en tjänst om 25 procent som rektor för Hallsta skola och skall biträda i elevvårds-

ärenden. Rektor har administrativt stöd om fyra timmar per vecka samt viss hjälp från distriktskontoret i detta avseende.

Rektor uppger sig ha väl fungerande kontakter med distriktschefen. Möten med andra skolledare och distriktschef sker regelbundet. Syftet är främst information och samordning och pedagogiska diskussioner sker ibland. Rektor har i många frågor en nära samverkan med skolans samverkansgrupp. Rektor fattar beslut i alla ärenden där delegation till rektor föreligger. Återrapportering av samtliga beslut sker dock inte till ansvarig politisk nämnd, vilket inte heller har efterfrågats. Redovisning av resultat i verksamheten från förvaltningen har främst efterfrågats i form av kvalitetsredovisningen, resultat från nationella prov och LUS samt genom kommunens egna enkäter.

Enligt intervjuad personal och föräldrar uppfattas rektor som förtrogen med verksamheten och det går lätt att få kontakt med henne. Eleverna uppger att rektor ofta syns i verksamheten och är en person de kan vända sig till vid behov. Rektor träffar arbetslaget varannan vecka, varvid även pedagogiska diskussioner förs. Lärarna anser att rektor är en pedagogisk ledare. De uttrycker dock ett stort friutrymme och att mycket av det pedagogiska utvecklingsarbetet bedrivs gemensamt på skolan.

När det gäller den lokala styrelsen med föräldramajoritet uppfattar inspektörerna att de frågor som enligt delegationsordningen har delegerats till styrelsen från den politiska nämnden inte är kända fullt ut i styrelsen. Detta försvårar styrelsens arbete och det finns en risk för att beslut inte fattas på korrekt sätt.

De kommunala styrdokumenterna och rektors ledningsdeklaration ligger till grund för skolans arbetsplan. Arbetsplanen utarbetas av arbetslaget och revideras årligen. Uppföljning och utvärdering av verksamheterna genomförs löpande på olika sätt genom utvecklingssamtalen, trivselenkäter till eleverna, nationella och diagnostiska prov och LUS. Verksamheterna följs upp även upp kontinuerligt genom diskussioner i arbetslag och i samtal med eleverna. Varje läsår har arbetslaget en utvärderingsdag.

Skebo skolas arbete med kvalitetsredovisning har nyligen kommit igång. Kvalitetsredovisningen för 2003 har upprättats av rektor enligt kommunens gemensamma mall. Rektor gavs kort tid för detta. Skolans samverkansgrupp har i efterhand fått möjlighet att komma med synpunkter på kvalitetsredovisningen. Den har även delgetts lärarna och den lokala styrelsen, men föräldrar och elever känner dock inte till den. Rektorn uttrycker att kvalitetsredovisningen kommer att utvecklas. Någon återkoppling från förvaltningen har inte skett.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att arbetet med styrning, ledning och kvalitetsarbete till vissa delar är bra och till andra delar acceptabelt. Bra är bland annat rektorns förtrogenhet. Även den pedagogiska ledningen är bra, men det finns skäl att ytterligare stärka ledningen, till exempel avseende elevinflytande och utvärdering av undervisningen. Rutinerna för återrapportering av delegationsbeslut bör ses över.

Skolans lokala styrelse bör se över delegationsordningen så att beslut fattas i enlighet med gällande delegationsordning.

Skolverkets utbildningsinspektörer bedömer att kvalitetsarbetet är acceptabelt men bör utvecklas med kvalitetsredovisningen som redskap. Inspektörerna anser att kvalitetsredovisningen bör innehålla en tydligare koppling mellan måluppfyllelsen och de åtgärder som skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen bör även förankras bland elever, personal och föräldrar.

## 6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Undervisningen i hem- och konsumentkunskap och elevernas språkval tillgodoses på Hallstaskolan, dit de flesta eleverna går över efter årskurs 6. Eleverna får som språkval välja mellan franska, tyska och spanska. Det ges även möjlighet till undervisning i engelska eller svenska.

På skolan finns vid inspektionsbesöket inga elever som har svenska som andraspråk, modersmålsundervisning, eller studiehandledning på modersmålet. Skolan erbjuder dock detta.

Enligt rektor erbjuds elevens val inom ramen för teman, då eleverna väljer arbetsområden. Vid elevintervjuer framkom att de inte uppfattar sig ha elevens val. Det är inspektörernas bedömning att skolan inte erbjuder elevens val i den form författningarna kräver. Skolan har heller inget samarbete med mottagande skolor om antalet timmar som erbjuds som elevens val.

När det gäller ämnet teknik uppfattar inte eleverna att de får undervisning i ämnet. Rektorn och lärare är dock tydliga med att teknik erbjuds inom ramen för olika teman. Med anledning av vad som framkommit vid inspektionen bedömer inspektörerna att det finns en risk för brister i måluppfyllelsen i exempelvis ämnen som teknik, kemi och fysik. För en skola som arbetar i försök med slopad timplan är det angeläget att likvärdiga förutsättningar ges eleverna i samtliga ämnen. Inspektörer vill även göra skolan uppmärksam på vikten av ett systematiskt arbete med att konkretisera de nationella kursplanerna och organisera undervisningen för att tillgodose elevernas möjlighet att nå målen i samtliga ämnen.

På Skebo skola finns enligt rektor en funktionshindrad elev, som bedöms ha likvärdig tillgång till utbildning jämfört med övriga elever.

När det gäller information om verksamheten framkom några negativa synpunkter från föräldrarna om höstens information inför skolans organisationsföränd-

ring. Inspektionen visar i övrigt att skolan informerar om verksamheterna på ett bra sätt.

**Sammanfattningsvis** bedömer Skolverkets inspektörer att elevernas tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är acceptabel men bör förbättras. Att skolan saknar elevens val är inte acceptabelt och ett samarbete med mottagande skolor bör även utformas. Inspektörerna vill även framhålla vikten av att eleverna ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen. Avsaknaden av en tydlig struktur på skolan kan leda till brister i likvärdigheten ifråga om elevernas utbildning.

## 7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Skebo skola har tidigare haft stor personalomsättning och svårigheter att rekrytera behörig personal. Genom ett aktivt rekryteringsarbete har dock skolan numera personal som är utbildad för den undervisning som i huvudsak bedrivs.

Under år 2003 har enheten inom ramen för växtkraftprojektet i Norrtälje kommun arbetat med kartläggningen av kompetensbehovet på skolan. Kompetensutvecklingsanalysen ligger till grund för det fortsatta kompetensutvecklingsarbetet. Lärarna är nöjda med den kompetensutveckling och fortbildning som erhållits.

Inspektionen har visat att skolans lokaler är ändamålsenliga. Skolan har ett litet eget bibliotek och får som komplement besök av en bokbuss en gång per månad. Enligt skolans kvalitetsredovisning för 2003 är läromedel och bibliotek inte i önskvärt skick, men under uppbyggnad. Detta gäller även kunskapen om och utnyttjandet av datorer och andra hjälpmedel. Skolan har tillgång till datorer för eleverna, men kommunens datasupport fungerar dåligt. När det gäller datoranvändningen uppger flera äldre elever att de önskar få möjlighet att använda datorerna i större omfattning i sitt arbete.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans resurser till övervägande del är bra. Supporten av datorerna bör dock förbättras och skolan bör även se över användandet av datorerna i undervisningen.

## Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Skebo skola övergripande är av godtagbar kvalitet. Bra är till exempel de formella samverkansorganen, det förbättrade resultatet avseende elevernas normer och värden, undervisningen i de lägre åldrarna, läs- och skrivsatsningen samt de särskilda insatser som görs för att komma till rätta med elevernas låga resultat.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- trygghet och trivsel på skolan,
- elevernas inflytande över och ansvarstagande för det egna lärandet,
- elevernas kunskap om målen för utbildningen,
- elevernas kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik,
- den systematiska uppföljningen och dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen,
- handlingsprogrammet mot kränkande behandling,
- skolans samverkan med arbetslivet,
- rastvaktssystemet,
- elevernas delaktighet i utvärderingen av lärandet,
- särskilt stöd i samtliga ämnen,
- utvecklingssamtalen för de äldre eleverna,
- arbetet med kvalitetsredovisningen,
- delegationsordningen för den lokala styrelsen,
- rutinerna för återrapportering av delegationsbeslut,
- undervisningen i ämnen som fysik, kemi och teknik samt
- datasupporten och användandet av datorer i undervisningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram finns inte för samtliga elever som är i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Elevers val erbjuds inte på skolan (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).

|            |           |
|------------|-----------|
| Datum      | Ort       |
| 2004-09-28 | Stockholm |

Mariette Dennholt  
Tommy Bucht